DAKSHએ કેપેસિટી બિલ્ડિંગ કમિશન અને SCOPEની સંયુક્ત પહેલ

DAKSH લીડરશીપ પ્રોગ્રામની બીજી બેચનું ઉદ્ઘાટન, અસ્થિર વિશ્વમાં જાહેર ક્ષેત્ર ભારતની વૃદ્ધિનો વ્યૂહાત્મક સ્તંભ છેઃ ડૉ. પી. કે. મિશ્રા, પ્રધાનમંત્રીના મુખ્ય સચિવઃ મિશન કર્મયોગી જાહેર ક્ષેત્રમાં આજીવન શિક્ષણની સંસ્કૃતિ બનાવી રહ્યું છેઃ અલકા મિત્તલ, CBC

અમદાવાદ,તા.૭

સેન્ટ્રલ પબ્લિક સેક્ટર એન્ટરપ્રાઇઝિસ (CPSEs) ના વરિષ્ઠ એક્ઝિક્યુટિવ્સ માટેના ફ્લેગશિપ લીડરશીપ ડેવલપમેન્ટ પ્રોગ્રામ, DAKSH (Development of Aspiration, Knowledge, Succession and Harmony) ની બીજી બેચનું ઉદ્ઘાટન સત્ર નવી દિલ્હીના SCOPE કન્વેન્શન સેન્ટર ખાતે યોજાયું હતું. આ કાર્યક્રમ મોટા મિશન કર્મયોગી માળખાના ભાગ રૂપે કેપેસિટી બિલ્ડિંગ કમિશન (CBC) અને સ્ટેન્ડિંગ કોન્ફરન્સ ઓફ પબ્લિક એન્ટરપ્રાઇઝિસ (SCOPE) દ્વારા સંયુક્ત રીતે આયોજિત કરવામાં આવ્યો છે.આ ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે ભારત સરકાર અને જાહેર ક્ષેત્રના વરિષ્ઠ નેતૃત્વ હાજર રહ્યા હતા. ઉપસ્થિત મહાનુભાવોમાં પ્રધાનમંત્રીના મુખ્ય સચિવ ડૉ. પી. કે. મિશ્રા; કે. મોસેસ ચલાઈ, સચિવ, જાહેર સાહસ વિભાગ; અને રચના શાહ, સચિવ, પર્સનલ અને ટ્રેનિંગ વિભાગ, એસ. રાધા ચૌહાણ, અધ્યક્ષ, કેપેસિટી બિલ્ડિંગ કમિશન; કે. પી. મહાદેવસ્વામી, અધ્યક્ષ, SCOPE; અતુલ સોબતી, મહાનિર્દેશક, SCOPE અને અલકા મિત્તલ, સભ્ય (વહીવટ), કેપેસિટી બિલ્ડિંગ કમિશન સામેલ હતા.

સહભાગીઓનું સ્વાગત કરતા, SCOPE ના DG શ્રી અતુલ સોબતીએ જણાવ્યું હતું કે DAKSH નેતાઓને પ્રતિબિંબિત કરવા, તૈયાર કરવા અને પોતાની જાતને બદલવામાં મદદ કરશે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે આ કાર્યક્રમ નેતૃત્વના ઉદભવ, વ્યૂહાત્મક વિકાસ અને આંતરરાષ્ટ્રીય એક્સપોઝર માટે તક પૂરી પાડશે.

કાર્યક્રમનો સંદર્ભ સ્થાપિત કરતા, કેપેસિટી બિલ્ડિંગ કમિશનના સભ્ય અલકા મિત્તલે DAKSH ની ડિઝાઇન અને ઉદ્દેશ્યો પર વિગતવાર પ્રસ્તુતિ આપી હતી. તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ કાર્યક્રમ ૧૨-મહિનાની પરિવર્તનકારી નેતૃત્વ યાત્રા તરીકે સંરચિત છે, જેમાં ડિજિટલ શિક્ષણ, અગ્રણી સંસ્થાઓમાં ક્લાસરૂમ જોડાણ, એક્ઝિક્યુટિવ કોચિંગ, લાઈવ એક્શન લર્નિંગ પ્રોજેક્ટ્સ અને આંતરરાષ્ટ્રીય એક્સપોઝરનો સમાવેશ થાય છે. તેમણે શેર કર્યું કે DAKSH ની પ્રથમ બેચમાં ૭૩ વરિષ્ઠ CPSE અધિકારીઓને તાલીમ આપવામાં આવી હતી, જ્યારે બીજી બેચમાં ૭૨ સહભાગીઓ છે જેઓ ઊર્જા, અવકાશ અને સંરક્ષણ, પરિવહન અને લોજિસ્ટિક્સ, ખાણકામ અને ખનિજો, ઉત્પાદન અને બાંધકામ સહિતના વિવિધ ક્ષેત્રોમાંથી લેવામાં આવ્યા છે.

તેમણે મિશન કર્મયોગી હેઠળની મુખ્ય સિદ્ધિઓ પર પણ પ્રકાશ પાડ્યો હતો, જેમાં iGOT ડિજિટલ પ્લેટફોર્મ પર અધિકારીઓનું મોટા પાયે ઓનબોર્ડિંગ, કર્મયોગી સપ્તાહ જેવી પહેલો દ્વારા આજીવન શિક્ષણનું સંસ્થાકીયકરણ, કર્મયોગી સક્ષમતા મોડેલનો વિકાસ, તાલીમ સંસ્થાઓનું માન્યતાકરણ અને ભારત-કેન્દ્રિત કેસ સ્ટડીઝના રાષ્ટ્રીય ભંડાર અમૃત જ્ઞાન કોષની રચનાનો સમાવેશ થાય છે. CPSEs માટે અગ્રતાના સુધારા ક્ષેત્રો તરીકે નેતૃત્વ વિકાસ, યોગ્યતા-આધારિત વૃદ્ધિ, પ્રતિભા ગતિશીલતા અને ટેકનોલોજી-સક્ષમ શિક્ષણ પર ભાર મૂકવામાં આવ્યો હતો.સંબોધન આપતા, પ્રધાનમંત્રીના મુખ્ય સચિવ ડૉ. પી. કે. મિશ્રાએ ભારતની વિકાસ યાત્રામાં જાહેર ક્ષેત્રના સાહસોની વિકસતી ભૂમિકા વિશે વાત કરી હતી. તેમણે યાદ કર્યું કે આઝાદી પછી દેશના ઔદ્યોગિક અને માળખાગત પાયાના નિર્માણમાં ઝઁજીઈજ એ પાયાની ભૂમિકા ભજવી હતી, જેણે આર્થિક વૃદ્ધિ, નાણાકીય સ્થિરતા અને રાષ્ટ્રીય આત્મનિર્ભરતા માટે પાયો નાખ્યો હતો. તેમણે કહ્યું કે દાયકાઓ સુધી, જાહેર ક્ષેત્રના સાહસો ભારતની વિકાસ વ્યૂહરચનાની કરોડરજ્જુ સમાન રહ્યા છે.

ડૉ. પી. કે. મિશ્રાએ જણાવ્યું હતું કે સમય જતાં, વૈશ્વિકીકરણ, તકનીકી પરિવર્તન અને આર્થિક સુધારાઓએ વૈશ્વિક અને સ્થાનિક આર્થિક લેન્ડસ્કેપને બદલી નાખ્યું છે. તેમણે અવલોકન કર્યું કે જાહેર વિરુદ્ધ ખાનગી ક્ષેત્રના વર્ચસ્વની ચર્ચાઓએ હવે વધુ સંકલિત અભિગમ માટે માર્ગ મોકળો કર્યો છે, જ્યાં સ્પર્ધાત્મકતા, કાર્યક્ષમતા અને નવીનતા કેન્દ્રસ્થાને બની ગયા છે. આ બદલાતા સંદર્ભમાં, ઝઁજીઈજ પાસેથી અપેક્ષાઓ પણ વિકસી છે, જે તેમને રાષ્ટ્રીય પ્રાથમિકતાઓની સેવા કરવાનું ચાલુ રાખવાની સાથે વધુ ચપળતા સાથે કાર્ય કરવાની આવશ્યકતા ધરાવે છે.ડૉ. મિશ્રાએ જણાવ્યું હતું કે મુક્ત વ્યાપાર કરારો અને વ્યૂહાત્મક ભાગીદારી દ્વારા ભારત વૈશ્વિક અર્થતંત્ર સાથે તેનું સંકલન ઊંડું કરી રહ્યું છે, ત્યારે CPSEs એ માત્ર સ્થાનિક જ નહી પણ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે પણ સ્પર્ધા કરવા તૈયાર રહેવું જોઈએ. તેમણે નોંધ્યું હતું કે અનેક મુખ્ય અર્થતંત્રોમાં જાહેર ક્ષેત્રના સાહસો આર્થિક વિકાસમાં, ખાસ કરીને અનિશ્ચિતતાના સમયમાં વ્યૂહાત્મક ભૂમિકા ભજવવાનું ચાલુ રાખે છે.

ડૉ. મિશ્રાએ ૨૦૨૧ ની જાહેર ક્ષેત્રની સાહસ નીતિ (Public Sectro Enterprise Policy) નો પણ ઉલ્લેખ કર્યો, જેમાં CPSEs ને વ્યૂહાત્મક અને બિન-વ્યૂહાત્મક ક્ષેત્રોમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવ્યા હતા. તેમણે કહ્યું કે જ્યારે ખાનગી સાહસોની ભૂમિકા વિસ્તરી રહી છે, ત્યારે ઊર્જા, સંરક્ષણ, માળખાગત સુવિધા અને નાણાં જેવા વ્યૂહાત્મક ક્ષેત્રોમાં જાહેર ક્ષેત્રના સાહસો આવશ્યક રહે છે, જ્યાં લાંબા ગાળાના રાષ્ટ્રીય હિતો, સ્થિરતા અને સ્થિતિસ્થાપકતા નિર્ણાયક છે. તેમણે ઉમેર્યું હતું કે જાહેર ક્ષેત્રના સાહસો એવા બજારોમાં સંતુલિત ભૂમિકા ભજવે છે જે હંમેશા સંપૂર્ણ હોતા નથી અને જ્યાં જાહેર વસ્તુઓ અને રાષ્ટ્રીય સુરક્ષાની બાબતો સામેલ હોય છે.ટેકનોલોજી અને નવીનતાના વધતા મહત્વ પર પ્રકાશ પાડતા, ડૉ. પી. કે. મિશ્રાએ જણાવ્યું હતું કે CPSEs એ ટેકનોલોજી-લક્ષી અને નવીનતા-સંચાલિત રહેવું જોઈએ. તેમણે ભારતની વૈશ્વિક સ્તરે માન્યતા પ્રાપ્ત ડિજિટલ પબ્લિક ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર (DPI) અને UPI જેવા ઉદાહરણો, જાહેર ક્ષેત્રની બેંકિંગમાં સુધારેલી ટેકનોલોજી અપનાવવા અને સ્વચ્છ ઊર્જા જેવા ક્ષેત્રોમાં પ્રગતિનો ઉલ્લેખ કર્યો હતો. તેમણે કહ્યું કે સાયબર સિક્યોરિટી, ડેટા ગવર્નન્સ અને એનર્જી ટ્રાન્ઝિશન જેવા ક્ષેત્રોમાં નેતૃત્વ કરવા માટે જાહેર ક્ષેત્રના સાહસો સારી સ્થિતિમાં છે, જ્યાં રાષ્ટ્રીય ટ્રસ્ટ અને લાંબા ગાળાની પ્રતિબદ્ધતા મહત્વપૂર્ણ છે.

નેતૃત્વ અને માનવ મૂડી પર ભાર મૂકતા, ડૉ. મિશ્રાએ જણાવ્યું હતું કે સંસ્થાઓ આખરે તેમના નેતૃત્વની ગુણવત્તા પર આધાર રાખે છે. તેમણે સતત શિક્ષણ, અનુકૂલનક્ષમતા અને વ્યૂહાત્મક વિચારસરણીના મહત્વ પર ભાર મૂક્યો હતો, ખાસ કરીને ઝડપી તકનીકી પરિવર્તનના યુગમાં. તેમણે સહભાગીઓને સંગઠનાત્મક સીમાઓની બહાર તેમના દ્રષ્ટિકોણને વ્યાપક બનાવવા, નિર્ણય લેવાની ક્ષમતાને મજબૂત કરવા, સહયોગી રીતે કામ કરવા અને વહેંચાયેલ રાષ્ટ્રીય ઉદ્દેશ્યો સાથે સુસંગત ટીમો બનાવવા માટે DAKSH કાર્યક્રમનો ઉપયોગ કરવા પ્રોત્સાહિત કર્યા.અગાઉ, જાહેર સાહસ વિભાગના સચિવ શ્રી કે. મોસેસ ચલાઈ એ CPSEs ના સ્કેલ અને આર્થિક યોગદાન વિશે ટૂંકમાં વાત કરી હતી, અને જીડીપી (GDP) જનરેશન અને કેન્દ્રીય તિજોરીમાં તેમના નોંધપાત્ર યોગદાનની નોંધ લીધી હતી. તેમણે કહ્યું કે વૈશ્વિક અને સ્થાનિક સંક્રમણો વચ્ચે આ યોગદાનને ટકાવી રાખવા માટે ભવિષ્ય માટે તૈયાર નેતૃત્વ તૈયાર કરવું આવશ્યક છે, અને DAKSH ને તે દિશામાં એક સમયસરની પહેલ ગણાવી હતી.

કેપેસિટી બિલ્ડિંગ કમિશનના આભાર - નિહારીકા રવિયા સચિવ જગદીપ ગુમાએ આભારવિધિ કરી હતી. તેમણે મિશન કર્મયોગીના વિઝનને આગળ ધપાવવા માટે કમિશનની પ્રતિબદ્ધતાનો પુનરોચ્ચાર કર્યો હતો. DAKSH લીડરશીપ પ્રોગ્રામ વરિષ્ઠ એક્ઝિક્યુટિવ્સને ઉચ્ચ નેતૃત્વની ભૂમિકાઓ માટે તૈયાર કરવા માટે કલ્પના કરવામાં આવ્યો છે જ્યારે તેમને રાષ્ટ્રીય પ્રાથમિકતાઓ અને વૈશ્વિક પડકારોનો અસરકારક રીતે પ્રતિસાદ આપવા માટે સક્ષમ બનાવે છે.

અમદાવાદની સેવન્થ ડે સ્કૂલમાં મારામારી મુદ્દે કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવશેઃશિક્ષણમંત્રી

ઘટનાની જાણ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને સમયસર કરવામાં આવી હતી કે નહીં તે બાબતની પણ તપાસ કરવામાં આવશે

અમદાવાદ,

અમદાવાદની સેવન્થ ડે સ્કૂલમાં થયેલા મારામારીના બનાવને લઈને રાજ્યના શિક્ષણમંત્રીનું મહત્વપૂર્ણ નિવેદન સામે આવ્યું છે. સ્કૂલ વિરુદ્ધ મળેલી ફરિયાદને ગંભીરતાથી લઈ શિક્ષણ વિભાગ દ્વારા સમગ્ર મામલાની તપાસના આદેશ આપવામાં આવ્યા છે.

શિક્ષણમંત્રીએ જણાવ્યું કે આ કેસની તપાસની જવાબદારી શિક્ષણ નિરીક્ષકને સોંપવામાં આવી છે. શાળાની કામગીરી, ઘટનાક્રમ અને ફરિયાદ સંબંધિત તમામ મુદ્દાઓની વિગતવાર તપાસ કરવામાં આવશે. આ ઉપરાંત, સંબંધિત શાળાને નોટિસ પણ પાઠવવામાં આવી હોવાનું તેમણે જણાવ્યું.

શિક્ષણમંત્રીએ વધુમાં કહ્યું કે ઘટનાની જાણ જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીને સમયસર કરવામાં આવી હતી કે નહીં, તે બાબતની પણ તપાસ કરવામાં આવશે. જો તપાસ દરમિયાન કોઈ પ્રકારની બેદરકારી અથવા નિયમોનું ઉલ્લંઘન સામે આવશે તો કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવશે તેવી ચેતવણી પણ આપવામાં આવી છે.

અમદાવાદની બહુચર્ચિત સેવન્થ ડે સ્કૂલ એકવાર ફરી વિવાદમાં આવી ગઈ છે. આ વખતે મામલો વિદ્યાર્થીઓ વચ્ચેની મારામારીનો છે. સ્કૂલના ધોરણ ૭ના વિદ્યાર્થીને અન્ય ત્રણ વિદ્યાર્થીઓને માર માર્યાની ફરિયાદ વાલીએ ખોખરા પોલીસ સ્ટેશનમાં નોંધાવી છે. ઉલ્લેખનીય છે કે ગયા વર્ષે ઓગસ્ટમાં આ જ સ્કૂલમાં ધોરણ ૧૦માં ભણતા વિદ્યાર્થીની હત્યાનો મામલો સામે આવ્યો હતો. ત્યારે હવે ફરી એક વાર વિદ્યાર્થી સાથે હિંસાનો કેસ સામે આવતા સેવન્થ ડે સ્કૂલમાં ભણતા તમામ વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓમાં પોતાના બાળકોની સુરક્ષાને લઈને ચિંતામાં મૂકાઈ ગયા છે.માહિતી પ્રમાણે, સ્કૂલમાં ભણતા ધોરણ ૭ના એક વિદ્યાર્થીને અન્ય ત્રણ વિદ્યાર્થીઓએ બાથરૂમમાં લઈ જઈને માર માર્યાની ગંભીર ફરિયાદ નોંધાઈ છે. આ સમગ્ર મામલે ખોખરા પોલીસ સ્ટેશનમાં વાલીએ ફરિયાદ નોંધાવતા ઘટના પ્રકાશમાં આવી છે. ફરિયાદ પ્રમાણે, ધોરણ ૭ના વિદ્યાર્થીને ૩ વિદ્યાર્થીઓએ માર મારીને શર્ટના બટન તોડી નાખ્યા. મોનિટર વિદ્યાર્થીએ અન્ય વિદ્યાર્થીઓને લાઇનમાં આવવા કહ્યું હતું. આ વાતને લઈને ત્રણ વિદ્યાર્થીઓએ અદાવત રાખી હતી. ત્યારે આદવતમાં ત્રણ વિદ્યાર્થીઓએ પીડિત વિદ્યાર્થીને શર્ટ પર બ્લેડ મારી બટન તોડી નાખી માર માર્યો હોવાનું સામે આવ્યું છે.

૨૦ રૂપિયાની લાંચના આરોપમાં ૨૦ વર્ષની લડત, નિર્દોષ જાહેર થયા બાદ રાત્રે જ પ્રાણ પંખેરુ ઉડી ગયું

નજીવી રકમની લાંચના આક્ષેપમાં ફસાયેલા પોલીસ કોન્સ્ટેબલને લાંબી કાનૂની લડત બાદ હાઈકોર્ટે નિર્દોષ છોડી મૂકવાનો ઐતિહાસિક ચુકાદો આપ્યો

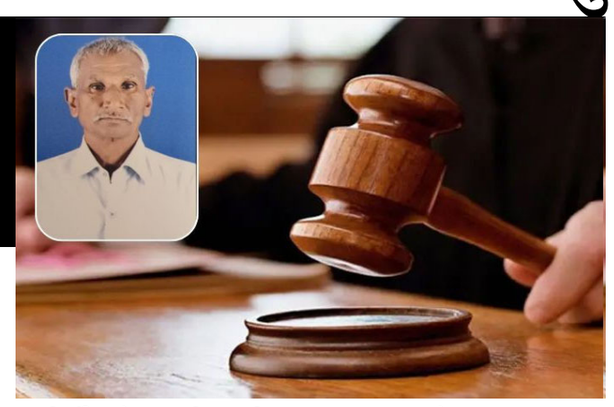

અમદાવાદ,

ગુજરાતમાં એક એવો કિસ્સો સામે આવ્યો છે, જેમાં માત્ર ૨૦ રૂપિયા જેવી નજીવી રકમની લાંચના આક્ષેપમાં ફસાયેલા પોલીસ કોન્સ્ટેબલને લાંબી કાનૂની લડત બાદ ગુજરાત હાઈકોર્ટે નિર્દોષ છોડી મૂકવાનો ઐતિહાસિક ચુકાદો આપ્યો છે.

આ ચોંકાવનારો કિસ્સો ગુજરાતના અમદાવાદ શહેરના વેજલપુર વિસ્તારનો છે. અહીં વર્ષ ૧૯૯૭માં બનેલી એક એવી ઘટના બની હતી, જેમાં સતત ૨૦ વર્ષ સુધી ન્યાય માટે લડત લડ્યા બાદ આખરે સુખદ અંત આવ્યો છે. આ કેસમાં એક પોલીસ કોન્સ્ટેબલને માત્ર ૨૦ રૂપિયાની લાંચ લેવાના આરોપમાં સેશન્સ કોર્ટ દ્વારા સજા ફટકરવામાં આવી હતી. ઘટના એવી છે કે, અમદાવાદના વેજલપુરમાં વર્ષ ૧૯૯૭માં એક પોલીસ કોન્સ્ટેબલ બાબુભાઈ પ્રજાપતિને માત્ર ૨૦ રૂપિયાની લાંચ લેવાના આરોપ લાગ્યો હતો, જેમાં એન્ટી કરપ્શન બ્યુરો દ્વારા ટ્રેપ ગોઠવી તેમની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. લાંચ લેવા મામલે કેસ કોર્ટમાં ચાલતા તે સમયે પોલીસ કોન્સ્ટેબલ બાબુભાઈને નામદાર સેશન્સ કોર્ટે તેમને દોષિત ઠેરવીને સજાનો હુકમ કર્યો હતો. ત્યારબાદ બાબુભાઈ ૨થી ૩ મહિના જેલમાં રહ્યા હતા. સેશન્સ કોર્ટના ચુકાદાથી તેમની કારકિર્દી અને સામાજિક પ્રતિષ્ઠા પર મોટું જોખમ ઊભું થયું હતું.

જો કે, આ અન્યાય સામે બાબુભાઈએ હારી ન માની અને સેશન્સ કોર્ટના આદેશને પડકારતા બાબુભાઈએ એડવોકેટ નીતિન ટી. ગાંધી મારફતે ગુજરાત હાઈકોર્ટમાં અપીલ દાખલ કરી હતી. કોન્સ્ટેબલ દ્વારા ન્યાય મેળવવા માટે હાઈકોર્ટમાં કરવામાં આવેલી અપીલ બાદ ૨૦ વર્ષની લાંબી કાનૂની લડત લડ્યા બાદ તારીખ ૦૪/૦૨/૨૦૨૬ના રોજ નામદાર જજ એસ.વી. પિન્ટોએ કેસની ગંભીરતાને ધ્યાને લઈ બાબુભાઈ પ્રજાપતિને લાંચ લેવાના આરોપોમાંથી નિર્દોષ જાહેર કરીને છોડી મૂકવાનો ઐતિહાસિક હુકમ કર્યો છે.

આખરે બે દાયકા સુધી લાંબી કાનૂની લડત લડ્યા બાદ હાઈકોર્ટે પોલીસ કોન્સ્ટેબલ બાબુભાઈને નિર્દોષ છોડ્યા પછી તેમના વકીલને મળવા માટે પહોંચ્યા હતા.

પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીની પ્રકૃતિના સંવર્ધન અને સંરક્ષણની દૂરંદેશીતાએ

છારીઢાંઢ જળપ્લાવિત વિસ્તારને વૈશ્વિક ઓળખ અપાવી

છારીઢાંઢનાં જળપ્લાવિત વિસ્તારને જોવા માટે બાવનથી વધુ દેશોના વિદેશી પ્રવાસીઓની અત્રેની નિયમિત મુલાકાત વન અને પર્યાવરણ મંત્રીઅર્જુન મોઢવાડિયાએ ગાંધીનગર ખાતે મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્ર પટેલને છારીઢાંઢને મળેલું વૈશ્વિક રામસર સાઈટનુ પ્રમાણપત્ર વિધિવત અર્પણ કર્યું

ગાંધીનગર,તા.૭

પ્રધાનમંત્રી નરેન્દ્ર મોદીની પ્રકૃતિના સંવર્ધન અને સંરક્ષણની દૂરંદેશીતાના પરિણામે કચ્છના છારીઢાંઢ જળપ્લાવિત વિસ્તારને વૈશ્વિક સ્તરે મહત્વ ધરાવતા જળપ્લાવિત વિસ્તારોમાં (રામસર સાઇટ)સ્થાન મળ્યું છે.છારીઢાંઢ વેટલેન્ડ કન્ઝર્વેશન રિઝર્વને ૩૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૨૬ના રોજ સત્તાવાર રીતે 'રામસર સાઇટ' (આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વનું ધરાવતો જળપ્લાવિત વિસ્તાર) તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યું અને એ સાથે જ ભારતની જળપ્લાવિત વિસ્તારોનાં સંરક્ષણની યાત્રામાં નવું છોગુ ઉમેરાયું. વન વિભાગ તરફથી વન અને પર્યાવરણ મંત્રી અર્જુન મોઢવાડિયાએ ગાંધીનગર ખાતે મુખ્યમંત્રી ભૂપેન્દ્રભાઈ પટેલને મળીને છારીઢાંઢને મળેલા વૈશ્વિક રામસર સાઇટનાં પ્રમાણપત્રને વિધિવત રીતે અર્પણ કર્યું હતું. મુખ્યમંત્રીએ આ સિદ્ધિ બદલ મંત્રી અને સમગ્ર વન વિભાગની ટીમને અભિનંદન પાઠવ્યા હતા.

અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે છારીઢાંઢ ગુજરાતનું પાંચમું અને કચ્છનું પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વ ધરાવતા જળપ્લાવિત વિસ્તાર તરીકે 'રામસર' સાઇટનું પ્રમાણપત્ર મળ્યું છે. છારીઢાંઢ રણ અને ઘાસનાં મેદાનોની વચ્ચે આવેલો જળપ્લાવિત વિસ્તાર છે, જ્યાં દર વર્ષે હજારો પ્રવાસી પક્ષીઓ આવે છે. તેમાં વૈશ્વિક સ્તરે મહત્વ ધરાવતા ગ્રે હાયપોકોલિયસ (Hypocolius ampelinus) પક્ષીનો સમાવેશ થાય છે. અહીં મહત્વની વાત નોંધવી રહી કે, વર્ષ ૨૦૦૮માં, જ્યારે શ્રી નરેન્દ્રભાઈ મોદી ગુજરાતના મુખ્યમંત્રી હતા, ત્યારે વન્યજીવ સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૭૨ની જોગવાઈઓ હેઠળ છારીઢાંઢને ગુજરાતનું પ્રથમ કન્ઝર્વેશન રિઝર્વ જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું અને તેના સરંક્ષણ માટે જરૂરી તમામ પગલાઓ લેવામાં આવ્યા અને આજે તેના ફળસ્વરૂપે, છારીઢાંઢને વૈશ્વિક ઓળખ મળી. છારીઢાંઢ વિશ્વભરના પક્ષીપ્રેમીઓ અને સંશોધકો માટે પસંદગીનું સ્થળ બની ગયું છે.

વિવિધ દેશોનાં પ્રવાસીઓને ભારતમાં લાવવા માટે કામ કરતા ટૂર ઓપરેટર્સ અને પક્ષિવિજ્ઞાનીઓનાં જણાવ્યા મુજબ, છારીઢાંઢમાં આવતા કુલ પ્રવાસીઓમાં ૮૦ ટકાથી વધુ પ્રવાસીઓ વિદેશથી આવે છે. વિદેશથી આવતા પ્રવાસીઓમાં મુખ્યત્વે અમેરિકા, ઈંગ્લેન્ડ, અને ઓસ્ટ્રેલિયા તથા ફિનલેન્ડ, હોલેન્ડ, નેધરલેન્ડ જેવાં નોર્ડિક દેશોનાં પ્રવાસીઓનો સમાવેશ થાય છે.

અત્યાર સુધી બાવન (૫૨)થી વધુ દેશોનાં પ્રવાસીઓ છારીઢાંઢની મુલાકાત લઈ ચુક્યા છે અને આ દેશોમાંથી નિયમીતરીતે આ વિસ્તારની જૈવવિવિધતા જોવા માટે અહીં આવે છે.

છારીઢાંઢનો જળપ્લાવિત વિસ્તાર પક્ષી નિરીક્ષકો માટે મહત્વનું સ્થળ છે. કેમ કે, અહીંયા એક સાથે બે લાખથી વધુ પક્ષીઓ જોવા મળી જાય છે અને ૧૮૭થી વધુ પ્રજાતિનાં પક્ષીઓ અહીં નોંધાયા છે. ખાસ કરીને એક જ સ્થળે ૪૦,૦૦૦થી વધુ કુંજ (કોમન ક્રેન) પક્ષીઓ જોવા મળે છે.

છારીઢાંઢની આસપાસ કુલ ૨૮૩ પ્રજાતિનાં પક્ષીઓ નોંધાયા છે, જેમાં ૧૧ વૈશ્વિક સ્તરે જોખમગ્રસ્ત અને ૯ 'નિયર થ્રેટન્ડ' પ્રજાતિનાં પક્ષીઓનો સમાવેશ થાય છે, જે તેના ઊંચા સંરક્ષણ મૂલ્યને દર્શાવે છે.

કોઈપણ જળપ્લાવિત વિસ્તારને રામસર સાઇટનો દરજ્જો મેળવવતા માટે તેનાં કેટલાક માપદંડોમાંથી પસાર થવું પડે છે. રામસર સાઇટ બનવા માટે જળપ્લાવિત ક્ષેત્રે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે નિર્ધારિત નવ માપદંડોમાંથી ઓછામાં ઓછો એક માપદંડ પૂર્ણ કરવો જરૂરી હોય છે. આ માપદંડોને બે મુખ્ય શ્રેણીમાં વહેંચવામાં આવ્યા છે— પ્રતિનિધિત્વ કરતા, દુર્લભ અથવા અનોખા જળપ્લાવિત પ્રકારો અને જૈવ વિવિધતા આધારિત માપદંડો. છારીઢાંઢે તેના દુર્લભ જળપ્લાવિત વિસ્તાર,ઊંચી જૈવ વિવિધતા અને સેન્ટ્રલ એશિયન ફ્લાયવે પર પ્રવાસી પક્ષીઓ માટે મહત્વપૂર્ણ નિવાસસ્થાન હોવાને કારણે રામસર સાઇટનાં માપદંડો પૂર્ણ કર્યા છે.ગ્રે હાયપોકોલિયસ (Hypocolius ampelinus) જેવા દુર્લભ અને વૈશ્વિક સ્તરે મહત્વ ધરાવતા શિયાળુ પ્રવાસી પક્ષીઓ માટે છારીઢાંઢ આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે જાણીતું છે, સાથે જ અનેક અન્ય જોખમગ્રસ્ત અને સ્થાનિક રીતે મહત્વપૂર્ણ જાતિઓ પણ અહીં જોવા મળે છે.

સરકાર દ્વારા લેવામાં આવેલા વન્ય જીવોના સંરક્ષણ માટેના પગલા

જૈવિક સમૃદ્ધિને ધ્યાનમાં રાખીને ગુજરાત સરકારે ઓગસ્ટ ૨૦૦૮માં છારીઢાંઢને કન્ઝર્વેશન રિઝર્વ તરીકે જાહેર કર્યું હતું. રાજ્યનું આ પ્રથમ કન્ઝર્વેશન રિઝર્વ હતું. આજે છારીઢાંઢ કચ્છ જિલ્લામાં સર્વાધિક પક્ષી વૈવિધ્ય ધરાવતું સ્થળ છે, જ્યાં ૧૮૭ પ્રજાતિનાં પક્ષીઓ જોવા મળ્યાં છે. જે રાજ્યની કુલ પક્ષી વૈવિધ્યતાના ૩૫ ટકાથી વધુનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે. માત્ર એપ્રિલ ૨૦૨૫માં જ આશરે ૫૦૦થી ૬૦૦ ગ્રે હાયપોકોલિયસ પક્ષીઓ અહીં જોવા મળ્યા હતા. છારીઢાંઢ જળપ્લાવિત વિસ્તાર ૨૨,૭૦૦ હેક્ટર વિસ્તારમાં ફેલાયેલું છે અને તે૧૨ ગામોને આરી લે છે.